

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
OŚRODEK INFORMACJI

629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
693 - 46 - 92, 625 - 76 - 23

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89

INTERNET

<http://www.cbos.pl>

E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/130/2007

POLACY O BUDOWIE DROGI PRZEZ DOLINĘ ROSPUDY

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, SIERPIEŃ 2007

PRZEDRUK I ROZPOWSZECHNIANIE MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

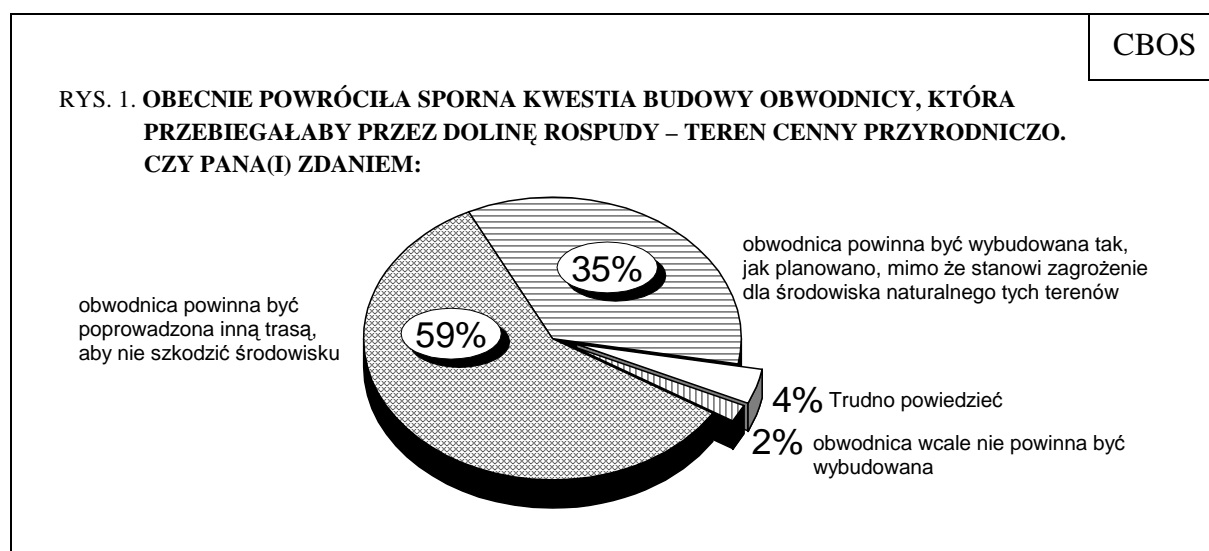

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku
28 września 2006 roku

W Dolinie Rospudy dobiegł końca okres lęgowy ptaków. Miał to być moment, w którym rozpocznie się budowa obwodnicy Augustowa, przez jednych wyczekiwanej, przez innych ostro krytykowanej. Budowę jednak wstrzymano w oczekiwaniu na wyrok Trybunału Sprawiedliwości, do którego sprawę przeciw Polsce skierowała Komisja Europejska.

W sierpniowym sondażu¹ zapytaliśmy o opinie na temat budowy obwodnicy oraz o stosunek do najsilniej wyróżniających się stron sporu – ekologów i mieszkańców Augustowa.

Większość Polaków (59%) opowiada się za budową obwodnicy w wersji alternatywnej, czyli takiej, przy której nie ucierpiałoby środowisko naturalne Doliny Rospudy. Wariant podstawowy, który w większym stopniu zagrażałby gatunkom chronionym na tych terenach, ma poparcie ponad jednej trzeciej społeczeństwa (35%). Tylko nieliczni (2%) są zdania, że obwodnica Augustowa wcale nie powinna być wybudowana – ani w pierwszej, ani w alternatywnej wersji.

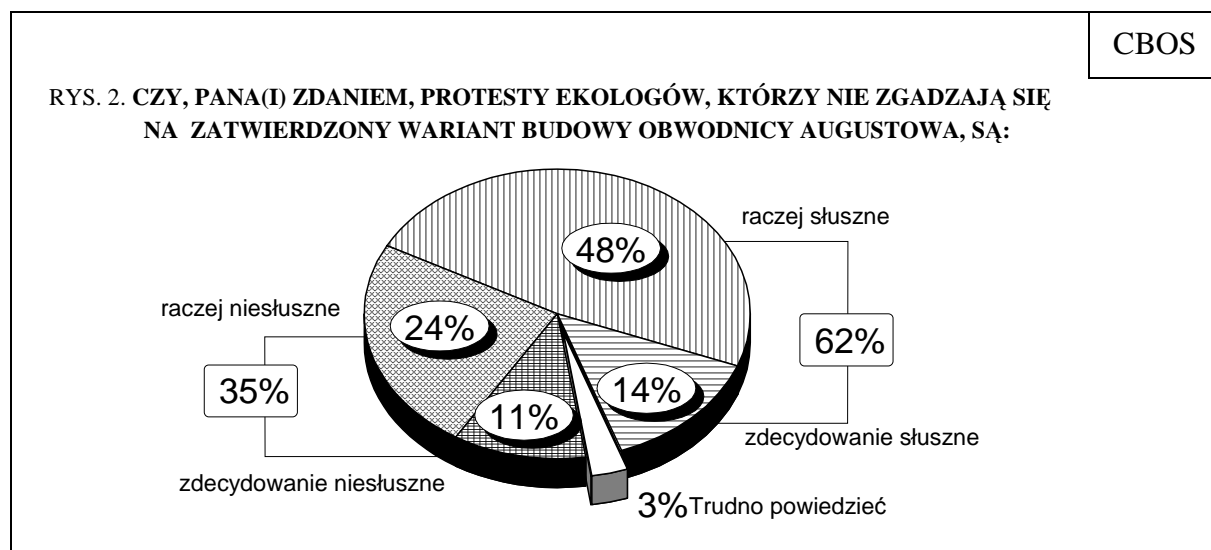

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (207) zrealizowano w dniach 3–6 sierpnia 2007 roku na liczącej 859 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

Podobny problem poruszyliśmy w jednym z tegorocznych sondaży, jednak ze względu na nieco inną metodologię pytania nie zestawiamy obecnych i poprzednich wyników. Niemniej należy zaznaczyć, że w stosunku do wyników wcześniejszego badania nie zmieniła się praktycznie liczba zwolenników wariantu postulowanego przez ekologów, natomiast zwiększyła się grupa popierająca projekt podstawowy².

W większości kategorii społeczno-demograficznych przeważa aproba wariantu ekologicznego (zob. tabele aneksowe). Projekt podstawowy jest relatywnie często popierany przez najstarszych ankietowanych (mających 55 lat i więcej), rencistów i emerytów. Ponadto stosunkowo często opowiadają się za nim rolnicy oraz ludzie najsilniej zaangażowani religijnie. Natomiast najmłodszy ankietowani, uczniowie i studenci, jak również grupy zawodowe, takie jak: kadra kierownicza i inteligencja, pracownicy umysłowi niższego szczebla oraz pracownicy fizyczno-umysłowi, w zdecydowanej większości optują za alternatywnym, ekologicznym wariantem obwodnicy. Zauważalne jest również zróżnicowanie deklaracji wynikające z poglądów politycznych – osoby utożsamiające się z prawicą częściej niż zwolennicy centrum i lewicy akceptują pierwotnie proponowany przebieg drogi.

Ankietowanych zapytaliśmy również, czy popierają w tej sprawie protestujących ekologów czy mieszkańców Augustowa. Zadaliśmy w tym celu dwa odrębne pytania, ponieważ poparcie dla wystąpień jednej ze stron nie wyklucza akceptacji argumentów drugiej.

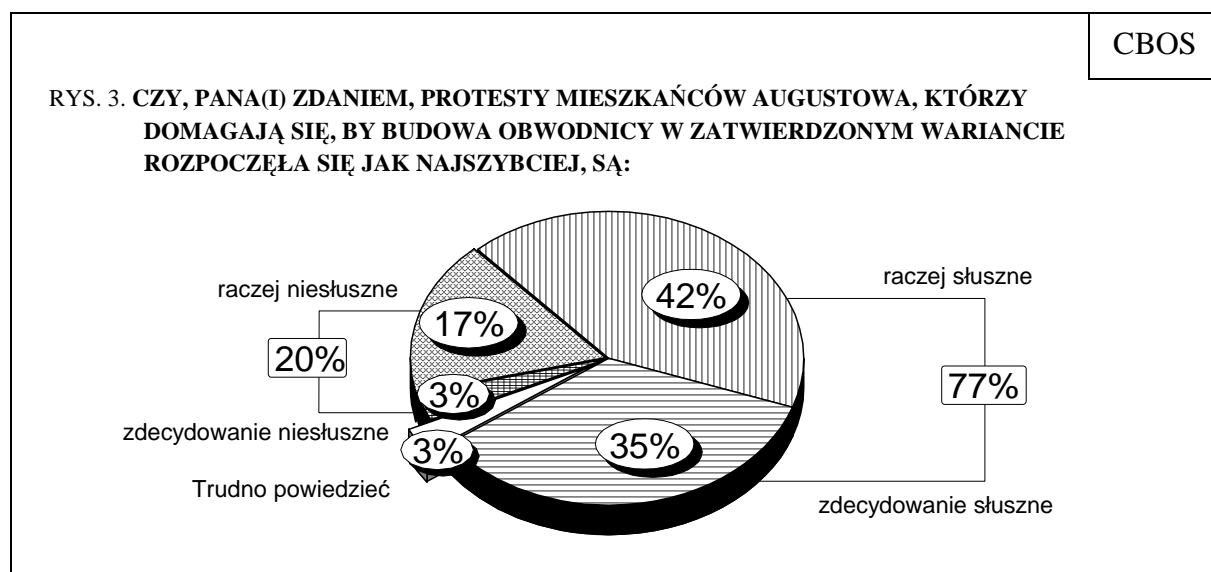

² Więcej w komunikacie CBOS „Droga przez Dolinę Rospudy. Postawy wobec modernizacji i środowiska naturalnego”, marzec 2007.

Prawie dwie trzecie ankietowanych (62%) uważa, że protesty ekologów w sprawie obwodnicy są słuszne, w tym co siódmy (14%) wypowiada się w tej kwestii w sposób zdecydowany. Ponad jedna trzecia badanych (35%) nie akceptuje działań obrońców przyrody, przy czym co dziewiąty (11%) stanowczo się z nimi nie zgadza.

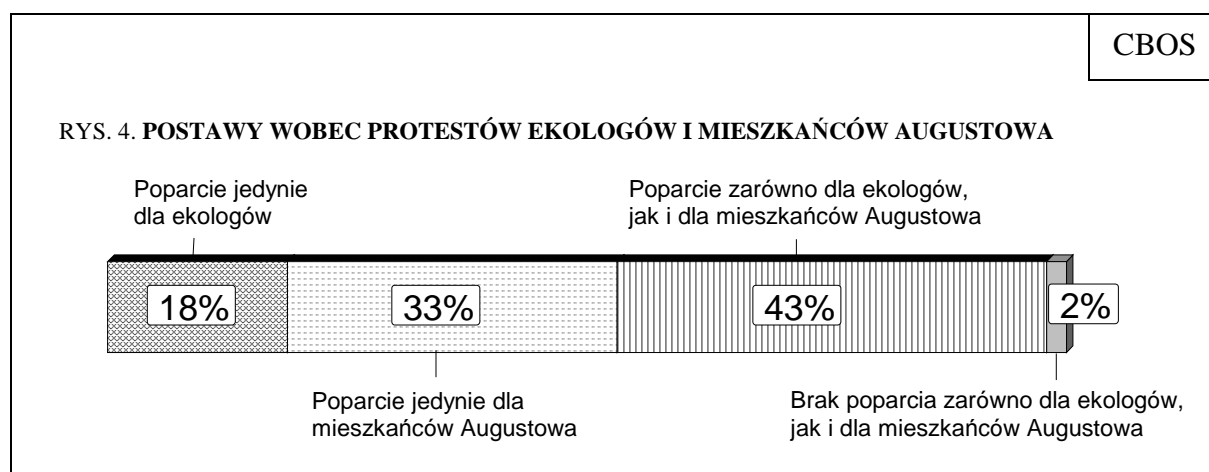
Poparcie dla ekologów przeważa niemal we wszystkich wyróżnionych kategoriach społeczno-demograficznych. Najniższy poziom akceptacji protestów obrońców przyrody notujemy w pokoleniu 55–64 lata, gdzie więcej jest głosów dezaprobaty, a także wśród rolników i osób najbardziej religijnych. Wykształcenie nie wpływa w sposób znaczący na opinie w tej sprawie, choć – jak można zauważyć – im wyższy jego poziom, tym częstsze poparcie i mniej głosów krytycznych. Wysokie odsetki aprobaty odnotowujemy ponadto u najmłodszych ankietowanych oraz w środowisku uczniów i studentów. Osoby sympatyzujące z lewicą i centrum częściej niż ci, którzy określają swoje poglądy jako prawicowe, uważają, że protesty ekologów są słuszne.

Poparcie dla protestów drugiej strony – mieszkańców Augustowa – jest bardziej zdecydowane niż dla obrońców przyrody. Ponad trzy czwarte Polaków (77%) wyraża opinię, iż mieszkańcy Augustowa, którzy domagają się szybkiego rozpoczęcia budowy drogi w zatwierdzonym wariantcie, mają słuszność, a tylko co piąty (20%) jest przeciwnego zdania. Augustowianie uzyskują również wyraźnie częściej niż ekolodzy zdecydowane poparcie dla swoich argumentów (35%).

Poparcie dla protestujących augustowian można zauważyć we wszystkich analizowanych kategoriach społeczno-demograficznych. Najwyższy poziom aprobaty notujemy wśród rolników. Dezaprobatę relatywnie często wyrażają w swoich opiniach najmłodszy respondenci, uczniowie i studenci oraz kadra kierownicza, inteligencja. Osoby o lewicowych poglądach politycznych są w tej sprawie raczej zgodne z ludźmi utożsamiającymi się z prawicą. Badani o orientacji centrowej również w większości sprzyjają działaniom mieszkańców Augustowa, jednak częściej niż co czwarta osoba z tej grupy uznaje ich protesty za niesłuszne.

Można dodatkowo dokonać następującego podziału ze względu na aprobatę skonfliktowanych grup. Jedynie ekologów popiera 18% społeczeństwa, a tylko z działaniami mieszkańców Augustowa zgadza się jedna trzecia ankietowanych (33%). Największa grupa (43%) stara się uwzględnić racje obu stron, nieliczni zaś (2%) nie zgadzają się z argumentami żadnego z tych środowisk.

Pominięto odpowiedzi „trudno powiedzieć”

Istnieje również związek między poparciem dla danej grupy interesu a wyborem trasy obwodnicy. Osoby, które uznają za słuszne protesty ekologów, w przeważającej większości optują za alternatywnym wariantem drogi. Ci, którzy aprobuje działania mieszkańców Augustowa, mają podzielone opinie, choć z nieznaczną przewagą popierających wariant alternatywny. Jest to również odpowiedź na pytanie, dlaczego ankietowani częściej wybierają nieszkodzący środowisku wariant obwodnicy, mimo że więcej osób popiera mieszkańców

Augustowa. Część respondentów zgadza się z argumentami, że Augustów potrzebuje obwodnicy, jednak nie akceptują oni przeprowadzenia jej za wszelką cenę, czyli kosztem środowiska naturalnego okolic Rospudy.

Tabela 1

Osoby uznające protesty:	Obecnie powróciła sporna kwestia budowy obwodnicy, która przebiegałaby przez Dolinę Rospudy – teren cenny przyrodniczo. Czy Pana(i) zdaniem:		
	obwodnica powinna być wybudowana tak, jak planowano, mimo że stanowi zagrożenie dla środowiska naturalnego tych terenów	obwodnica powinna być poprowadzona inną trasą, aby nie szkodzić środowisku	obwodnica wcale nie powinna być wybudowana
	w procentach		
- ekologów za słuszne	11	87	2
- mieszkańców Augustowa za słuszne	46	54	1
- ekologów za niesłuszne	80	18	2
- mieszkańców Augustowa za niesłuszne	4	90	6

Pominięto odpowiedzi „trudno powiedzieć”

Opracował

Michał FELIKSIĄK

A N E K S

Tabela 1. Obecnie powróciła sporna kwestia budowy obwodnicy, która przebiegałaby przez Dolinę Rospudy - teren cenny przyrodniczo. Czy Pana(i) zdaniem: 1 - obwodnica powinna być wybudowana tak, jak planowano, mimo że stanowi zagrożenie dla środowiska naturalnego tych terenów; 2 - obwodnica powinna być poprowadzona inną trasą, aby nie szkodzić środowisku; 3 - obwodnica wcale nie powinna być wybudowana

(%)

	1	2	3	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	35	59	2	4	859
Płeć					
Mężczyźni	40	57	1	2	409
Kobiety	31	62	3	5	450
Wiek					
18-24 lat	22	72	1	4	122
25-34	28	67	2	2	153
35-44	35	64	1	1	138
45-54	37	58	2	3	162
55-64	47	47	3	3	133
65 lat i więcej	41	49	3	7	152
Miejsce zamieszkania					
Wieś	37	56	1	6	317
Miasto do 20 tys.	42	55	1	2	120
20-100 tys.	32	65	1	3	168
101-500 tys.	37	59	3	0	156
501 tys. i więcej mieszk.	25	66	5	4	98
Wykształcenie					
Podstawowe	38	50	4	8	248
Zasadnicze zawodowe	39	60	0	1	220
Średnie	33	63	3	1	298
Wyższe	27	71	0	2	93
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	20	78	0	2	47
Prac. umysł. niż. szczebla	27	71	2	1	84
Pracownicy fiz.- umysł.	24	70	1	5	81
Robotnicy wykwalifikowani	39	55	2	3	84
Robotnicy niewykwalifik.	38	56	6	0	60
Rolnicy	51	49	0	0	44
Pracujący na własny rach.	33	67	0	0	33
Bierni zawodowo					
Renciści	46	45	4	4	55
Emeryci	43	47	2	7	196
Uczniowie i studenci	16	81	0	2	44
Bezrobotni	31	66	0	2	68
Gospodynie domowe i inni	37	56	4	2	62
Pracuje w:					
inst. państw., publicznej	31	65	1	3	121
spółce właścicieli					
prywatnych i państwa	19	79	2	0	67
sekt. pryw. poza rolnict.	33	62	2	2	194
prywatnym gosp. rolnym	55	45	0	0	41
Dochody na jedną osobę					
Do 300 zł	32	63	5	0	69
301-500	28	68	1	4	110
501-900	37	57	1	5	171
901-1200	35	62	2	1	107
Powyżej 1200 zł	34	60	3	3	96
Ocena własnych war. mater.					
Złe	39	54	3	4	186
Średnie	34	61	1	3	399
Dobre	34	61	2	3	274
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	44	46	6	4	59
Raz w tygodniu	35	60	1	4	414
1-2 razy w miesiącu	36	59	3	3	148
Kilka razy w roku	38	59	2	1	146
W ogóle nie uczestniczy	28	66	2	5	92
Poglądy polityczne					
Lewica	32	66	1	0	128
Centrum	32	65	2	1	268
Prawica	42	56	1	2	242
Trudno powiedzieć	34	53	4	10	221

Tabela 2. Czy, Pana(i) zdaniem, protesty ekologów, którzy nie zgadzają się na zatwierdzony wariant budowy obwodnicy Augustowa, są:

(%)

	słuszne	niesłuszne	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	62	35	3	858
Płeć				
Mężczyźni	59	40	1	409
Kobiety	65	31	4	449
Wiek				
18-24 lat	75	23	2	122
25-34	69	28	2	153
35-44	65	35	0	138
45-54	63	36	2	160
55-64	47	51	3	133
65 lat i więcej	55	39	7	152
Miejsce zamieszkania				
Wieś	63	32	5	317
Miasto do 20 tys.	58	40	2	120
20-100 tys.	66	32	2	168
101-500 tys.	59	41	0	155
501 tys.i więcej mieszk.	61	36	3	98
Wykształcenie				
Podstawowe	55	38	7	248
Zasadnicze zawodowe	63	36	1	219
Średnie	66	34	0	298
Wyższe	67	33	0	93
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	72	28	0	47
Prac.umysł.niż.szczebła	66	34	0	84
Pracownicy fiz.- umysł.	70	27	3	81
Robotnicy wykwalifikowani	60	36	4	84
Robotnicy niewykwalifik.	68	32	0	60
Rolnicy	53	47	0	44
Pracujący na własny rach.	70	30	0	32
Bierni zawodowo				
Renciści	57	40	2	55
Emeryci	50	44	6	196
Uczniowie i studenci	80	20	0	44
Bezrobotni	66	32	2	68
Gospodynie domowe i inni	65	33	2	62
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	64	34	2	121
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	80	20	0	67
sekt. pryw. poza rolnict.	65	33	2	193
prywatnym gosp. rolnym	43	57	0	41
Dochody na jedną osobę				
Do 300 zł	63	37	0	69
301-500	67	29	4	110
501-900	59	37	5	171
901-1200	64	35	1	107
Powyżej 1200 zł	55	44	1	96
Ocena własnych war. mater.				
Złe	60	36	3	186
Średnie	63	34	3	398
Dobre	62	37	1	274
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	48	47	4	59
Raz w tygodniu	64	34	3	413
1-2 razy w miesiącu	60	39	1	148
Kilka razy w roku	63	36	1	146
W ogóle nie uczestniczy	67	28	5	92
Poglądy polityczne				
Lewica	66	34	1	128
Centrum	67	32	1	268
Prawica	55	44	1	242
Trudno powiedzieć	62	31	7	220

Tabela 3. Czy, Pana(i) zdaniem, protesty mieszkańców Augustowa, którzy domagają się, by budowa obwodnicy w zatwierdzonym wariantcie rozpoczęła się jak najszybciej, są:

(%)

	słuszne	niesłuszne	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	77	20	3	859
Płeć				
Mężczyźni	81	18	2	409
Kobiety	72	23	5	450
Wiek				
18-24 lat	69	30	2	122
25-34	73	24	3	153
35-44	82	18	0	138
45-54	79	19	2	162
55-64	80	16	4	133
65 lat i więcej	75	16	8	152
Miejsce zamieszkania				
Wieś	77	18	5	317
Miasto do 20 tys.	73	23	4	120
20-100 tys.	72	25	3	168
101-500 tys.	81	19	0	156
501 tys. i więcej mieszk.	78	19	3	98
Wykształcenie				
Podstawowe	75	16	9	248
Zasadnicze zawodowe	78	19	3	220
Średnie	77	23	0	298
Wyższe	73	27	0	93
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	71	29	0	47
Prac.umysł.niż.szczebła	79	21	0	84
Pracownicy fiz.- umysł.	77	21	3	81
Robotnicy wykwalifikowani	74	23	3	84
Robotnicy niewykwalifik.	78	22	0	60
Rolnicy	97	3	0	44
Pracujący na własny rach.	81	19	0	33
Bierni zawodowo				
Renciści	80	13	7	55
Emeryci	76	16	8	196
Uczniowie i studenci	66	34	0	44
Bezrobotni	68	28	4	68
Gospodynie domowe i inni	76	23	1	62
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	78	19	2	121
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	68	32	0	67
sekt. pryw. poza rolnict.	79	20	1	194
prywatnym gosp. rolnym	96	4	0	41
Dochody na jedną osobę				
Do 300 zł	73	27	0	69
301-500	74	22	4	110
501-900	79	15	6	171
901-1200	72	24	4	107
Powyżej 1200 zł	79	21	0	96
Ocena własnych war. mater.				
Złe	75	21	4	186
Średnie	76	20	4	399
Dobre	78	20	2	274
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	75	16	9	59
Raz w tygodniu	75	22	3	414
1-2 razy w miesiącu	82	17	1	148
Kilka razy w roku	79	19	2	146
W ogóle nie uczestniczy	70	25	5	92
Poglądy polityczne				
Lewica	81	19	0	128
Centrum	72	27	2	268
Prawica	83	15	2	242
Trudno powiedzieć	72	19	9	221